

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 vtrum aliquid possit haberi odio in vinuersali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

Ens autem & uerū sunt communia in omnibus: sed in particulari nihil prohibet quoddam ens, & quoddam uerum odio haberi, in quantum hēt rōnem contrariū & repugnantis: contrarietas. n. & repugnantia nō aduersatur rōni entis & ueri, sicut aduersatur rōni boni. Con tingit autē uerum aliquod particulare tripliciter repugnare, uel cōtrariari bono amato. Vno mō, secundum quod ueritas est causaliter & originaliter in ipsis rebus: & sic homo quandoque odit aliquam ueritatem, dum uellet non esse uerum, qd' est uerum. Alio modo, secundum quod ueritas est in cognitione ipsius hominis, quā impedit ipsū a prosecutione amati: sicut si aliqui uellent nō cognoscere ueritatem fidei, ut libere peccarent, ex quo rō persona dicitur Iob 22. Sciētia uiarum tuarum nolumus. Tertio modo, habetur odio ueritas particularis tanquā repugnās, prout est in intellectu alterius, puta, cum aliquis uult iacere in peccato, odit quod aliquis ueritatem circa peccatum suum cognoscat. & secundum hoc dicit Augu. in 10. Confes. * q' hoīes amant ueritatem lucentem, oderunt eam redarguentem. Et per hoc patet responsio ad primum.

c. 23. a med. tom. 1.

Ibidem.

AD SECUNDVM dicendum, quod cognoscere ueritatem, secundum se est amabile, propter quod dicit Aug. * quod amant eam lucentem: sed per accidens cognitio ueritatis potest esse odibilis, in quantum impedit ab aliquo desiderato.

AD TERTIVM dicēdū, q' ex hoc procedit, q' nō ficti amantur, quōd hō amat secundū se cognoscere ueritatem, quam homines non ficti manifestant.

ARTICVLVS VI.

Utrum aliquid possit haberi odio in uniuersali.

Supr. art. 5. cor.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, q' odiū nō possit esse alicuius in uniuersali. Odium. n. est passio appetitus sensitui, qui mouetur ex sensibili apprehensione: sed sensus nō pōt apprehendere uniuersale. ergo odiū nō pōt esse alicuius in uniuersali.

ex. 8. co. 3.

¶ 2 Præt. Odium causatur ex aliqua dissonātia, quæ communitati repugnat: sed communitas est de ratione uniuersalis. ergo odium non potest esse alicuius in uniuersali.

c. 4. a med. tom. 6.

¶ 3 Præt. Obiectum odii est malum: malum, autē est in rebus, & non in mente, ut dicitur in 6. Meta. ¶ cū ergo uniuersale sit solum in mente, quæ abstrahit uniuersale a particulari, uidetur quod odium nō possit esse alicuius uniuersalis.

SED CONTRA est, quod Philosophus dicit in 2. Rhetor. * quod ita semper fit inter singularia: odium autem etiam ad genera. Furem. n. odit & calumniatorem unusquisque.

C

RESPONDEO. Dicendum, q' de uniuersali dupliciter contingit loqui. Vno mō, s'm quod subest intentioni uniuersalitatatis: alio autem mō dicitur de natura, cui talis intentio attribuitur. alia est. n. consideratio hominis uniuersalis, & alia hominis in eo quod est homo. Si igitur uniuersale accipitur primo modo, sic nulla potentia sensituiæ partis, neque apprehensiuæ, neque appetitiuæ potest in uniuersale: quia uniuersale sit per abstractionem a materia individuali, in qua radicatur omnis uirtus sensituiæ. potest tamen aliqua potentia sensituiæ, & apprehensiuæ, & appetitiuæ ferri in aliquid uniuersaliter: sicut dicimus q' obiectum uisus est color secundum genus, non qua uisus cognoscat colorem uniuersalē: sed quia, q' color sit cognoscibilis a uisu, non conuenit colori, in quātū est hic color, sed in quātū est co-

lor simpliciter. Sic ergo odiū ēt sensituiæ partis, pōt respicere aliqui d in uniuersali: quia ex natura cōi quid aduersatur animali, & non solum ex eo quod est particularis, sicut lupus cui: unde ouis odit lupum generaliter. Sed ira semper causatur ex aliquo particulari, quia ex aliquo actu lædentis: actus autem particularium sunt. & propter hoc Philosophus dicit, quod ira semper est ad aliquid particulare: odiū uero potest esse ad aliquid in genere. sed odium secundum quod est in parte intellectiua, cum cōsequatur apprehensionem uniuersalem intellectus, potest utroque modo esse respectu uniuersalis.

AD PRIMVM ergo dicēdū, q' sensus non apprehendit uniuersale, prout est uniuersale: apprehendit tñ aliquid, cui per abstractionem accidit uniuersalitas.

AD SECVDVM dicendum, quod id qd' cōe est omnibus, non potest esse ratio odii: sed nihil prohibet aliquid esse commune multis, quod tamē dissonat ab aliis: & sic est eis odiosum.

AD TERTIVM dicendum, quod illa obiectio procedit de uniuersali secundum quod substat intentioni uniuersalitatatis: sic enim non cadit sub apprehensione, uel appetitu sensitui.

QVAESTIO XXX.

De concupiscentia in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de concupiscentia.

- ET CIRCA hoc queruntur quatuor.
- ¶ Primo, Utrum concupiscentia sit in appetitu sensitui tantum.
  - ¶ Secundo, Utrum concupiscentia sit passio spālīs.
  - ¶ Tertio, Utrum sint aliqua concupiscentiæ naturales, & aliqua non naturales.
  - ¶ Quarto, Utrum concupiscentia sit infinita.

ARTICVLVS PRIMVS.

Utrum concupiscentia sit tantum in appetitu sensitui.

AD PRIMVM sic procedit. Vñ, q' concupiscentia non solum sit in appetitu sensitui. Est enim quædam concupiscentia sapientiæ, ut dicitur Sap. 6. Concupiscentia sapientiæ deducit ad regnum perpetuum: sed appetitus sensituius non potest ferri in sapientiam. ergo concupiscentia non est in solo appetitu sensitui.

¶ 2 Præt. Desideriū mādatorū Dei non ē in appetitu sensitui: imo Apost. dicit Ro. 7. Non habitat in me, hoc est, in carne mea bonū: sed desideriū mādatorū Dei sub concupiscentia cadit: s'm illud Psal. 118. Concupiuit anima mea desiderare iustificatiōes tuas: ergo concupiscentia non est solum in appetitu sensitui.

¶ 3 Præt. Cuilibet potentia est concupiscibile proprium bonum. ergo concupiscentia est in qualibet potētia animæ, & non solum in appetitu sensitui.

SED CONTRA est, quod Damasc. dicit, * quod irrationale obediens & persuasibile rationi diuiditur in concupiscentiam, & iram: hæc autem est irrationalis animæ pars passiuæ, & appetitiuæ. ergo concupiscentia est in appetitu sensitui.

RESPON. Dicēdū, quod sicut Philosophus dicit in 1. Rhetor. * Concupiscentia ē appetitus delectabilis. Est autē duplex delectatio, ut infra dicitur: * una, quæ est in bono intelligibili, qd' est bonum rōnis: alia, quæ est in bono s'm sensum. Prima quidem delectatio uidetur esse animæ tantum. Secunda autem est animæ